ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ FRANCESCO CAPOTORTI ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 5 ΜΑΪΟΥ 1981 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

1. Μέ δικόγραφο πού κατετέθη στίς 28 Ἀπριλίου 1980 ἡ Ἐπιτροπή προσέφυγε στό Δικαστήριο δυνάμει τοῦ ἄρθρου 169 ἐδάφιο 2 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προσάπτοντας στήν Ἰρλανδική Δημοκρατία ὅτι παρέβη τό ἄρθρο 30 τῆς ἐν λόγω συνθήκης. Καλεῖσθε κατόπιν αὐτοῦ νά ἐξετάσετε ὡρισμένες διατάξεις τῆς Ἰρλανδικῆς Δημοκρατίας πού ἐπηρεάζουν τήν εἰσαγωγή καί τήν πώληση κοσμημάτων, τά ὁποῖα παράγονται στό ἐξωτερικό, γιά νά ἀποφανθεῖτε ἄν συμβιβάζονται ἤ ὄχι μέ τήν κοινοτική ἀπαγόρευση κάθε μέτρου ἰσοδυνάμου ἀποτελέσματος πρός ποσοτικούς περιορισμούς ἐπί τῶν εἰσαγωγῶν.

Εἶναι ἀναγκαῖο νά διευκρινισθεῖ ὅτι μέ τά «Statutory instruments» (διατάγματα) 306 καί 307 τοῦ 1971, τά ὁποῖα ἐτέθησαν σέ ἰσχύ τό 1972, ἡ Ἰρλανδική Δημοκρατία κατέστησε ὑποχρεωτική τήν ἀναγραφή τοῦ βιομηχανικοῦ σήματος ἐπί εἰσαγομένων κοσμημάτων, ἀπό πολύτιμο ἤ εὐτελές μέταλλο, τά ὁποῖα φέρουν εἰκόνες, ἐμβλήματα ἤ ἄλλες παραστάσεις πού ὑποδηλοῦν ὅτι πρόκειται περί ἐνθυμίων τῆς Ἰρλανδίας. Ἡ εἰσαγωγή καί ἡ ἔκθεση σέ πώληση τῶν ἀντικειμένων αὐτῶν πού ἔχουν κατασκευασθεῖ σέ ἄλλα κράτη δέν ἐπιτρέπεται παρά μόνο ἄν φέρουν σφραγισμένη ἤ μέ τρόπο σαφῶς εὐκρινῆ τήν ἔνδειξη τῆς χώρας καταγωγῆς ἤ τήν λέξη «foreign» (ξένο) ἤ ἄλλες λέξεις πού νά ἐπισημαίνουν σαφῶς ὅτι πρόκειται περί ἀντικειμένων, τά ὁποῖα δέν κατεσκευάσθησαν στήν Ἰρλανδία.

Ἡ Ἐπιτροπή, μέ μία πρώτη ἐπιστολή τῆς 9ης Δεκεμβρίου 1975 ζήτησε ἀπό τήν ἰρλανδική κυβέρνηση νά τῆς παράσχει κάθε χρήσιμη πληροφορία πρός καθορισμό τοῦ ἄν οἱ προαναφερθεῖσες διατάξεις συνιστοῦν μέτρο ἰσοδυνάμου ἀποτελέσματος πρός ποσοτικό περιορισμό. Ἡ ἰρλανδική κυβέρνηση δέν ἔδωσε συνέχεια στήν ἐν λόγω αἴτηση. Ἡ Ἐπιτροπή, τότε, μέ μιά δεύτερη ἐπιστολή ὑπό ἡμερομηνία 9 Μαρτίου 1977, εἰδοποίησε τήν ἰρλανδική κυβέρνηση ὅτι ἡ διατήρηση ἐν ἰσχύι τῶν ἐν λόγω κανόνων ἦταν, κατά τήν γνώμη της, ἀντίθετη πρός τό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης ΕΟΚ καί δέν δύναται, ἐξ ἄλλου, νά δικαιολογηθεῖ βάσει τοῦ ἄρθρου 36. Ἡ ἐν λόγω κυβέρνηση ἐκλήθη συνεπῶς νά βεβαιώσει ὅτι υἱοθέτησε τά ἀναγκαῖα μέτρα «ὥστε οἱ ἀπαιτήσεις πού προβλέπονται στήν Ἰρλανδία στό θέμα τῆς σημάνσεως» νά εἶναι «σύμφωνες πρός τίς ἐφαρμοστέες στόν τομέα αὐτό διατάξεις τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου» ἰδίως σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τά κοσμήματα πού φέρουν ἰρλανδικές παραστάσεις ἤ χαρακτηριστικά. Γιά μιά ἀκόμα φορά ἡ ἰρλανδική κυβέρνηση δέν ἔδωσε καμμία ἀπάντηση ὥστε, μέ μία τρίτη ἐπιστολή τῆς 8ης Μαΐου 1978 πού ὑπέγραψε ὁ ἐπίτροπος Davignon, ἡ Ἐπιτροπή ἔκρινε σκόπιμο νά ὑπενθυμίσει τό περιεχόμενο τῆς προηγουμένης ἐπιστολῆς τῆς 9ης Μαρτίου.

Τήν φορά αὐτή, ἡ ἰρλανδική κυβέρνηση, ἔλαβε θέση (μέ ἐπιστολή τῆς 7ης Ἰουλίου 1978), ὑποστηρίζοντας ὅτι τά δύο ἀμφισβητούμενα διατάγματα ἔπρεπε νά θεωρηθοῦν ὅτι συμβιβάζονται μέ τό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης, κατά τό μέτρο πού ἀποσκοποῦσαν στήν προστασία τοῦ καταναλωτοῦ. Ἐν τούτοις, ἡ ἄποψη αὐτή δέν ἔπεισε τήν Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία, στίς 19 Μαρτίου 1979, ἀπεφάσισε νά ἐκδώσει τήν αἰτιολογημένη γνώμη πού προβλέπεται ἀπό τό ἄρθρο 169, ὑποστηρίζοντας, ὅτι ἡ Ἰρλανδία διατηρώντας ἐν ἰσχύι τά δύο διατάγματα τοῦ 1971 παρέβη τίς ὑποχρεώσεις, οἱ ὁποῖες

1 — Μετάφραση ἀπό τά ἰταλικά.

άπορρέουν άπό τό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης καί καλώντας την νά υἰοθετήσει, ἐντός δύο μηνῶν, τά ἀναγκαῖα μέτρα γιά νά προσαρμόσει τήν ἔννομο τάξη της σύμφωνα μέ τό πνεῦμα τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου.

Ἡ Ἰρλανδία δέν συνεμορφώθη πρός αὐτή τήν πρόσκληση. Κατά συνέπεια, ἡ Ἐπιτροπή ἤσκησε τήν δικαστική προσφυγή μέ τήν ὁποία κινήθηκε ἡ παροῦσα διαδικασία.

2. Ἄς ἀρχίσομε ἐξετάζοντας ἄν ἡ προαναφερθεῖσα ἰρλανδική κανονιστική ρύθμιση ἐμποδίζει τό ἐνδοκοινοτικό ἐμπόριο καί ἄν ἀντιτίθεται εἰδικώτερα πρός τό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Ἄν ἡ ἀπάντηση στό πρῶτο αὐτό ἐρώτημα εἶναι καταφατική, θά πρέπει ἀκόμα νά διαπιστωθεῖ ἄν ἡ ἴδια αὐτή κανονιστική ρύθμιση καλύπτεται ἀπό τό ἄρθρο 36 ἤ ἄν δικαιολογεῖται κατά κάποιον τρόπο ἀπό μία ἀπό τίς ἀπαιτήσεις γενικοῦ χαρακτῆρος (ἰδίως τήν προστασία τοῦ καταναλωτοῦ) τίς ὁποῖες τό Δικαστήριο ἔκρινε ἱκανές νά ἐξουδετερώσουν τήν ἀπαγόρευση τοῦ ἄρθρου 30.

Ἐκθέσαμε ἤδη ὅτι δυνάμει τῶν δύο ἰρλανδικῶν διαταγμάτων οἱ ξένοι κατασκευαστές εἶναι ὑποχρεωμένοι νά ἀναγράφουν σέ κάθε ἀντικείμενο τήν ἔνδειξη τῆς χώρας καταγωγῆς ἤ, τουλάχιστον, νά διευκρινίζουν ὅτι πρόκειται περί ξένου προϊόντος.

Προκειμένου γιά τήν ἔκθεση πρός πώληση, τό διάταγμα 306 διευκρινίζει ὅτι ἡ προβλεπομένη ἔνδειξη πρέπει ἐπίσης νά ἀναγράφεται ἐπί τῆς ἐπιγραφῆς πού ἐνδεχομένως ἐπικολλᾶται στό ἀντικείμενο ἤ ἐπί τῆς συσκευασίας πού τό περιέχει· τό διάταγμα 307 ὁρίζει, μέ τή σειρά του, ὅτι ἡ ἀναγραφή ἐπί τοῦ εἰσαγομένου προϊόντος πρέπει νά εἶναι ἀνεξίτηλη (ἐκτός ἀπό τοῦ νά εἶναι ὁρατή καί εὐανάγνωστη). Οἱ διατάξεις αὐτές ἐπιβάλλουν ἀναμφισβητήτως στούς ξένους κατασκευαστές καί στούς εἰσαγωγεῖς ἐπιβαρύνσεις, οἱ ὁποῖες εἰσάγουν διακρίσεις καί συνεπάγονται πρίν ἀπ' ὅλα αὔξηση τοῦ κόστους. Ἡ ἐπίπτωσή τους ἐπί τοῦ ὁλικοῦ κόστους κάθε προϊόντος θά εἶναι τόσο μεγαλύτερη ὅσο τό κόστος τοῦ προϊόντος ἀνά μονάδα θά εἶναι χαμηλότερο. Καί, ἄν σκεφθοῦμε τήν μεγάλη διάδοση στήν ἀγορά τῶν «souvenirs» ἀπό εὐτελές μέταλλο, ἡ συνηθέστερη περίπτωση εἶναι ἀκριβῶς ἐκείνη ὅπου τό κόστος τῆς ἀναγραφῆς τῆς ἐνδείξεως εἶναι σέ ποσοστό ὑψηλότερο καί κατά συνέπεια αὐξάνει σημαντικά τό γενικό κόστος. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἀξία (ἤ τουλάχιστον τό θέλγητρο) ἀντικειμένου πού φέρει ἔνδειξη, ἡ ὁποία πρέπει νά εἶναι εὐχερῶς ὁρατή εἶναι ἀναμφισβητήτως μικρότερη ἀπό ἐκείνη τοῦ ἰσοτίμου ἀντικειμένου πού δέν φέρει αὐτή τήν ἔνδειξη: στήν προκειμένη περίπτωση, τοῦ «ἀντικειμένου» ἐθνικῆς παραγωγῆς. Τό ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν εἶναι ὁ περιορισμός τοῦ ρεύματος τῶν συναλλαγῶν τῶν ἐν λόγω ἀντικειμένων πρός τήν Ἰρλανδία καί ἡ σχετική προνομιακή κατάσταση γιά τούς ἰρλανδούς κατασκευαστές. Ἄλλωστε, ἡ καθ' ἧς κυβέρνηση φαίνεται ὅτι ἔχει ἡ ἰδία συναίσθηση τοῦ ὅτι ἡ ἀμφισβητουμένη κανονιστική ρύθμιση εἰσάγει διακρίσεις στήν ἰρλανδική ἀγορά μεταξύ ἐθνικῶν καί ξένων κατασκευαστῶν· αὐτό εἶναι τόσο ἀληθές ὥστε ἡ ἰρλανδική κυβέρνηση περιορίζεται στό νά ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἐν λόγω διαφορά μεταχειρίσεως δικαιολογεῖται ἀπό τήν ἀνάγκη προστασίας τόσο τῶν καταναλωτῶν ὅσο καί τῶν κατασκευαστῶν ἔναντι ἀνεντίμου ἐμπορικῆς τακτικῆς. Ἐν τέλει, δέν φαίνεται συνεπῶς ἀμφίβολο ὅτι οἱ διατάξεις τῶν ἰρλανδικῶν διαταγμάτων 306 καί 307 τοῦ 1971 συνεπάγονται ἀποτελέσματα ἰσοδύναμα πρός ἀποτελέσματα ποσοτικοῦ περιορισμοῦ ἐπί τῶν εἰσαγωγῶν καί συνιστοῦν, κατά συνέπεια, μέτρα, τά ὁποῖα ἡ Ἰρλανδία ἔπρεπε νά καταργήσει τό ἀργότερο τήν 1η Ἰανουαρίου 1975, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 42 ἐδάφιο 2 τῆς πράξεως ἐντάξεως.

3. Στίς προτάσεις μας τῆς 29ης Μαΐου 1980 τίς σχετικές μέ τήν ὑπόθεση 788/79, Gilli (ἀδημοσίευτες), εἴχαμε τήν εὐκαιρία νά ἐκθέσουμε ὅτι, παρά τίς ἀπαγορεύσεις

πού προβλέπονται στά ἄρθρα 30 καί 34 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τά Κράτη μέλη δέν στεροῦνται παντελῶς τῆς εὐχερείας νά υἱοθετήσουν, ὑπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, διατάξεις πού θέτουν ἐμπόδια, ἄμεσα ἤ ἔμμεσα, στό ἐνδοκοινοτικό ἐμπόριο. Σχετικά μ' αὐτό τό θέμα, ἀνεφέρθημεν τόσο στό ἄρθρο 36 τῆς ἰδίας τῆς συνθήκης ὅσο καί στήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, ἡ ὁποία ἔκανε δεκτό ὅτι συμβιβάζονται μέ τό κοινοτικό δίκαιο ἐθνικά περιοριστικά μέτρα «ἀναγκαῖα γιά τήν ἱκανοποίηση ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν πού ἀφοροῦν, ἰδίως, τήν ἀποτελεσματικότητα τοῦ φορολογικοῦ ἐλέγχου, τήν προστασία τῆς δημοσίας ὑγείας, τήν ἐντιμότητα τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καί τήν προστασία τῶν καταναλωτῶν» (ὁ τύπος αὐτός ἀναφέρεται στήν ἀπόφαση τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου 1979 πού ἐξεδόθη στήν ὑπόθεση 120/78 Rewe κατά Bundesmonopolverwaltung für Branntwein Rec. 1979, σ. 649, τόν ὁποῖο ἀκολούθως υἱοθέτησε ἡ ἀπόφαση τῆς 26ης Ἰουνίου 1980 πού ἐξεδόθη στήν ἀναφερθεῖσα ὑπόθεση Gilli). Πράγματι, πέραν τῶν περιπτώσεων πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 36 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τό Δικαστήριο ἐδέχθη τήν νομιμότητα ἐθνικῶν κανόνων, οἱ ὁποῖοι παρεκκλίνουν ἀπό τίς ἀπαγορεύσεις τῶν ἄρθρων 30 καί 34 ὑπό τόν ὅρο ὅτι οἱ κανόνες αὐτοί ἐπιδιώκουν «σκοπό γενικοῦ συμφέροντος τέτοιας φύσεως ὥστε νά ὑπερέχουν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἐλευθέρας κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕναν ἀπό τούς θεμελιώδεις κανόνες τῆς Κοινότητος» (σκέψη 14 τῆς ἀναφερθείσης ἀποφάσεως τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου 1979, στήν ὑπόθεση Rewe).

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω δέν εἶναι δυνατό νά καταλογισθεῖ στήν ἰρλανδική κυβέρνηση τό ὅτι ἀνεζήτησε ἐκτός τοῦ ἄρθρου 36 δικαιολογία γιά τήν προαναφερθεῖσα κανονιστική ρύθμιση, ὅταν ὑπεστήριξε ὅτι τήν υἱοθέτησε πρός τόν σκοπό νά διασφαλίσει τήν προστασία τοῦ καταναλωτοῦ καί τήν ἐντιμότητα τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν. Τό Δικαστήριο ἔχει συνεπῶς τό δικαίωμα καί τό καθῆκον νά ἐλέγξει ἄν ἡ δικαιολογία αὐτή ἔχει ἤ ὄχι ἀντικειμενικό ἔρεισμα, καί ἀκριβέστερα ἄν τά μέτρα πού υἱοθετήθησαν καί διετηρήθησαν ἐν ἰσχύι ἀπό τήν ἰρλανδική κυβέρνηση ἦταν πράγματι ἀναγκαῖα γιά τήν προστασία τοῦ καταναλωτοῦ καί γιά νά διασφαλίσουν ἕναν κανόνα ἐντιμότητος στό ἐμπόριο τῶν ἐν λόγω προϊόντων.

Ἡ ἰρλανδική κυβέρνηση, γιά νά στηρίξει τήν ἄποψή της, ἐτόνισε ὅτι τά κοσμήματα πού ἔχουν τό χαρακτῆρα «souvenirs» ὁρισμένης χώρας παρακινοῦν τόν καταναλωτή νά θεωρήσει ὅτι κατεσκευάσθησαν στήν ἴδια αὐτή χώρα. Ὅταν, vice versa, πρόκειται γιά προϊόντα πού ἔχουν κατασκευασθεῖ στό ἐξωτερικό καί ἀκολούθως εἰσαχθεῖ, οἱ πιθανοί ἀγοραστές πρέπει νά πληροφορηθοῦν γιά τήν καταγωγή τους. Ἐλλείψει τῆς πληροφορήσεως αὐτῆς, ἐξαπατῶνται, κατά τήν ἔννοια ὅτι κινδυνεύουν νά ἀγοράσουν ξένα ἐμπορεύματα ἔχοντας τήν πεποίθηση ὅτι πρόκειται γιά ἐμπορεύματα πού κατεσκεύασθησαν «*in loco*». Ἀπό αὐτό προκύπτει ἡ ἀνάγκη — γιά τήν προστασία τοῦ καταναλωτοῦ, ἀφ' ἑνός καί τῶν ἐθνικῶν κατασκευαστῶν, ἀφ' ἑτέρου — ἐπιβολῆς τῆς ἀναγραφῆς ἐνδείξεως πού νά προσδιορίζει τήν ξένη καταγωγή ἐπί ὅλων τῶν κοσμημάτων τά ὁποῖα κατασκευάζονται στό ἐξωτερικό καί ἐμφανίζονται ὡς «souvenirs» Ἰρλανδίας.

Κατά τήν γνώμη μας, δέν δύναται νά ταχθεῖ κανείς μέ τήν ἄποψη αὐτή, γιά διαφόρους λόγους, Κατά πρῶτον, δέν εἶναι ὀρθός ὁ ἰσχυρισμός ὅτι τό οὐσιῶδες χαρακτηριστικό — ἤ τουλάχιστον τό κύριο θέλγητρο — τῶν «souvenirs» συνίσταται στό γεγονός ὅτι κατεσκευάσθησαν ἐπιτοπίως. Μέ τήν λέξη «souvenir», ἐννοοῦμε, ἀπό καθαρῶς γλωσσολογικῆς ἀπόψεως, ἀντικείμενο πού φέρει στήν μνήμη ἕνα πρᾶγμα, ἕναν τόπο ἤ ἕνα συμβάν εἴτε ἐξ αἰτίας τοῦ τί τό ἀντικείμενο αὐτό καθ'

ἑαυτό παριστάνει (σκεπτόμεθα τίς ἀναπαραστάσεις μνημείων ἤ φυσικῶν καλλονῶν) εἴτε ἐξ αἰτίας τοῦ τόπου ὅπου ἠγοράσθη εἴτε γιά ἕναν ἤ τόν ἄλλον ἀπό τούς λόγους αὐτούς. Στήν προκειμένη περίπτωση, οἱ ἀμφισβητούμενες διατάξεις ἀφοροῦν ἕναν ἰδιαίτερο τύπο «souvenirs»: τά ἀντικείμενα πού πωλοῦνται γενικά στούς περιηγητές καί ἔχουν προορισμό νά τούς θυμίζουν συγκεκριμένη περιοχή, τήν ὁποία εἶχαν τήν εὐκαιρία νά ἐπισκεφθοῦν. Δέν νομίζομε ὅτι ὁ περιηγητής παρακινεῖται νά ἀγοράσει ἕνα ἀπό τά ἀντικείμενα αὐτά λόγω τῆς πεποιθήσεως ὅτι πρόκειται γιά προϊόντα πού κατεσκευάσθησαν «*in loco*»: πράγματι, εἶναι γνωστό ἀπό κοινή ἐμπειρία ὅτι τά ἐν λόγω εἴδη κατασκευάζονται συχνά σέ ἄλλα μέρη (σκεπτόμεθα τίς πάρα πολλές ἀναπαραστάσεις τοῦ πύργου Ἄιφελ ἤ τοῦ ἀγάλματος τῆς ἐλευθερίας ἤ ἀκόμα τίς ἀναρίθμητες δενετσιάνικες γόνδολες σέ μινιατούρα!). Τό οὐσιῶδες χαρακτηριστικό τῶν «souvenirs», πού τούς προσδίδει τήν ἱκανότητα νά προκαλοῦν τήν ἀναπόληση καί νά ξαναφέρνουν στήν μνήμη τούς ἐπισκεφθέντες τόπους, ἔγκειται κυρίως στίς εἰκόνες πού περιέχουν καί στό γεγονός ὅτι ἀγοράζονται «*in loco*». Γι' αὐτόν τόν λόγο, τό γεγονός τῆς ἐπιβολῆς, γιά τά εἰσαγόμενα προϊόντα, ὑποχρεώσεως ἀναγραφῆς τῆς ἐνδείξεως τῆς καταγωγῆς ἐμφανίζεται ὡς μέτρο πού δέν εἶναι ἀναγκαῖο γιά τήν προστασία τοῦ καταναλωτοῦ ἤ γιά τήν ἐντιμότητα τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καί τό ὁποῖο καταλήγει ἀποκλειστικά σέ ἀδικαιολόγητο περιορισμό τῆς ἐλευθέρας κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων.

Ὁ λόγος εἶναι διαφορετικός γιά τά τυπικά προϊόντα τῆς διοτεχνίας τοῦ τόπου. Προκειμένου περί ἀντικειμένων αὐτοῦ τοῦ εἴδους, εἶναι ὀρθό ὅτι ὁ ἀγοραστής ὁρμᾶται ἀπό τήν πεποίθηση ὅτι κατεσκευάσθησαν ἐπιτοπίως καί εἶναι σαφές ὅτι αὐτός πού τά ἀγοράζει χωρίς νά γνωρίζει ὅτι στήν πραγματικότητα προέρχονται ἀπό τό ἐξωτερικό, εἶναι θῦμα ἐμπορικῆς ἀνεντιμότητος. Στήν περίπτωση αὐτή, ἐπομένως, ἡ κατάλληλη προστασία τοῦ καταναλωτοῦ εἶναι ἀσφαλῶς ἀναγκαία καί κατά συνέπεια νόμιμη σύμφωνα μέ τό κοινοτικό δίκαιο. Ἀλλά ὅπως εἴδαμε, οἱ ἰρλανδικές ἀμφισβητούμενες διατάξεις ἀφοροῦν κοσμήματα, ἀπό πολύτιμο ἤ εὐτελές μέταλλο, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν «souvenirs Ἰρλανδίας» καί ὄχι τυπικά προϊόντα τῆς διοτεχνίας τοῦ τόπου. Κατά συνέπεια, ἡ ὑποχρέωση ἀναγραφῆς τοῦ τόπου καταγωγῆς ἤ ἐπισημάνσεως τῆς προελεύσεως ἀπό τό ἐξωτερικό στά εἰσαγόμενα προϊόντα πού ἐμφανίζουν τά χαρακτηριστικά αὐτα δέν δικαιολογεῖται.

Ἐν πάση περιπτώσει, ἀκόμα καί ὅσον ἀφορᾶ τά τυπικά προϊόντα τῆς διοτεχνίας τοῦ τόπου, ἀμφιβάλλομε ἄν ἡ προστασία τοῦ καταναλωτοῦ καί τῆς ἐντιμότητος στίς ἐμπορικές συναλλαγές δέν δύναται νά διασφαλισθεῖ μέ ἄλλον τρόπο ἐκτός ἀπό τήν ἔνδειξη τῆς καταγωγῆς ἀπό τό ἐξωτερικό. Ὁ ἴδιος σκοπός θά ἠδύνατο καί θά ἔπρεπε νά ἐπιδιωχθεῖ μέ τήν ὑποχρέωση τῶν ἐθνικῶν κατασκευαστῶν νά ἀναγράφουν τήν ἔνδειξη καταγωγῆς στά προϊόντα τους. Τό ἐνδεχομένως ὑψηλότερο κόστος θά ἐκαλύπτετο στήν περίπτωση αὐτή ἀπό τήν θέση ὑπεροχῆς στήν ἀγορά, τῆς ὁποίας ἀπολαύουν προδήλως οἱ ἐθνικοί κατασκευαστές καί ἡ ὁποία συνεπάγεται τήν δυνατότητα νά προβλεφθοῦν μεγαλύτερα κέρδη.

Τό σημεῖο αὐτό εἶναι δεκτικό διεξοδικοτέρας ἀναπτύξεως. Ἀκόμα καί γιά τά «souvenirs» πού ἀναφέρονται στίς ἰρλανδικές διατάξεις, οἱ ὁποῖες ἐξετάζονται ἐν προκειμένω, θά ἦταν δυνατή καί εὐχερής ἡ πληροφόρηση τοῦ καταναλωτοῦ ὡς πρός τήν καταγωγή τους μέ τήν ἐπιβολή τῆς ὑποχρεώσεως ἀναγραφῆς τοῦ σήματος τοῦ ἐργοστασίου ἐπί τῶν ἐθνικῶν προϊόντων. Τό γεγονός ὅτι δέν ἠκολουθήθη αὐτή ἡ λύση ἐπιβεβαιώνει τό ὅτι ἡ ἐπιλογή τοῦ ἰρλανδικοῦ κράτους ἔγινε ὑπέρ τοῦ συστήματος, τό ὁποῖο εὐνοεῖ περισσότερο τά ἐθνικά προϊόντα, ἀκόμα καί στό ἐπίπεδο τῶν τιμῶν· ἀλλά εἶναι ἀκριβῶς γι' αὐτό τόν λόγο πού εἶναι ἀναμφισβήτητο ὅτι ὑπῆρξε

ἄνιση μεταχείριση μεταξύ ἐθνικῶν καί εἰσαγομένων προϊόντων μέ περιοριστικά ἀποτελέσματα στό ἐνδοκοινοτικό ἐμπόριο. Στήν πραγματικότητα, ἀκόμα καί ἄν ὑποτεθεῖ ὅτι ἦταν ἀναγκαία ἡ προστασία τοῦ καταναλωτοῦ ἔναντι τοῦ κινδύνου νά ἀγοράσει «souvenirs» πού ἔχουν κατασκευασθεῖ στό ἐξωτερικό, τό γεγονός τῆς ἐπιβολῆς ἐπιβαρύνσεως δυσαναλόγου ἐν σχέσει μέ τόν σκοπό — προτιμώντας νά θέσει ὅρους εἰς βάρος τῶν ξένων προϊόντων παρά νά διατάξει τήν ἀναγραφή τοῦ σήματος τοῦ ἐργοστασίου ἐπί τῶν ἐθνικῶν προϊόντων — ἀρκεῖ γιά νά καταστήσει ἐμφανῆ τήν παράβαση τοῦ ἄρθρου 36 τελευταῖο ἑδάφιο τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

4. Ἐπί τῆ βάσει τῶν σκέψεων πού ἀνεπτύχθησαν μέχρι ἐδῶ, προτείνομε ἑπομένως στό Δικαστήριο νά δεχθεῖ τήν προσφυγή πού ἠσκήθη ἀπό τήν Ἐπιτροπή κατά τῆς Ἰρλανδίας στίς 28 Ἀπριλίου 1980 καί νά κρίνει, κατά συνέπεια, ὅτι διατηρώντας ἐν ἰσχύι ἐντός τῆς ἐννόμου τάξεώς του τήν ἀπαγόρευση εἰσαγωγῆς, πωλήσεως ἤ ἐκθέσεως πρός πώληση κοσμημάτων πού ἔχουν κατασκευασθεῖ στό ἐξωτερικό καί δέν φέρουν τήν ἔνδειξη τῆς ξένης καταγωγῆς τους, τό καθ' οὗ κράτος παρέβη τίς ὑποχρεώσεις πού τό ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης ΕΟΚ ἐπιβάλλει στά Κράτη μέλη.